

DEKLARACIJA NACIONALNOG SAVETA VLAHA O OSTVARIVANJU I UNAPREĐENJU PRAVA VLAŠKE NACIONALNE ZAJEDNICE

Polazeći od dostignutih evropskih standarda i uvažavajući međunarodnu evropsku praksu i postignuti civilizacijski nivo u ostvarivanju manjinskih prava;

- poštujući pravo drugih nacionalnih zajednica na sopstveni identitet i samobitnost;

- insistirajući na poštovanju člana 3. Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina;

- ukazujući na tačku 19. Rezolucije 1632 (od 01. oktobra 2008.) Parlamentarne Skupštine Saveta Evrope;

- oslanjajući se na Ustav Republike Srbije i Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina;

- očekujući da će Republika Srbija ubuduće obratiti veću pažnju na privredno-ekonomski razvoj Istočne Srbije i istočnog Pomoravlja;

- konačno, očekujući podršku Republike Srbije i međunarodne zajednice u osvarivanju pretpostavki za ostvarivanje prava vlaške nacionalne zajednice,

Nacionalni Savet Vlaha, u ime vlaške nacionalne zajednice iznosi stavove:

1. Pripadnici Vlaške nacionalne zajednice insistiraju na svom nacionalnom identitetu sa svim svojim posebnostima koji proizilaze iz viševjekovne istorije. Koreni Vlaha potiču iz vremena pre dolaska Rimljana na Balkansko poluostrvo, kasnije, nakon njihovog romanizovanja i uticaja Južnih Slovena, svakako i Srba, oni i dalje opstaju.

Posle svega, u dvadesetprvom veku, vremenu najvećeg dometa u osvarivanju ljudskih i manjinskih prava, identitet i samobitnost Vlaha nemoguće je osporavati.

2. Stanje svesti Vlaha u Srbiji čvrsto je okrenuto opredeljenju i brizi za očuvanjem svoje samobitnosti i identiteta. Vlasi ne prihvataju znak jednakosti između sebe i bilo kog drugog entiteta te iz tih razloga molimo da i Evropske institucije uvažavaju naše pravo na samobitnost koja proizilazi iz člana 3. Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina.

3. Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina i Ustav Republike Srbije garantuju slobodu nacionalnog izjašnjavanja. Sledstveno tome, očekujemo da niko nema prava da na pripadnike vlaške nacionalne manjine vrši pritisak i nameće im drugi nacionalni identitet jer bi, pored kršenja međunarodnih standarda u oblasti ljudskih i manjinskih prava, to bilo u suprotnosti sa odredbama Sporazuma između Vlade SR Jugoslavije i Vlade Rumunije o saradnji u oblasti zaštite nacionalnih manjina, koji predviđa da je pripadništvo nacionalnim manjinama zasnovano na slobodnom i ličnom izboru. Stoga Nacionalni savet vlaške nacionalne manjine, poštuje pravo građana, svakako i Vlaha na izbor svog nacionalnog identiteta, te oni koji sebe smatraju Rumunima imaju na to pravo i mogućnost ostvarivanja svojih manjinskih prava preko svog Nacionalnog saveta rumunske nacionalne manjine, a oni koji drže do svoje posebnosti i vlaškog identiteta imaju takođe pravo na takav izbor, svoja manjinska prava i svoj Nacionalni savet vlaške nacionalne manjine.

4. I pored činjenice da je jezik, kojim Vlasi danas u Srbiji govore idiom (dijalekt), proizašao iz balkanskog latiniteta, a delom sa primesama iz neromanskih jezika, on je dovoljno specifičan da se smatra maternjim jezikom Vlaha. U okruženju, na Balkanskom poluostrvu, ima i većih sličnosti između pojedinih dijalekata, u osnovi istog jezika koji su dobili status posebnih jezika svojih entiteta.

Nacionalni Savet Vlaha radiće na stvaranju uslova za očuvanje, napredovanje i korišćenje maternjeg jezika Vlaha (jezik kojim Vlasi govore i koji razumeju). To podrazumeva veliki posao i proces na njegovoj standardizaciji, uz očekivanu snažnu podršku naše države i okruženja.

5. U međuvremenu, do završetka standardizacije, službeni jezik Vlaha je samo srpski jezik koji je inače službeni jezik na celoj teritoriji Republike Srbije. Za to vreme maternji jezik Vlaha će ipak biti u upotrebi u elektronskim medijima za potrebe informisanja ili u drugim prilikama kada je to potrebno.

6. U nastavnim programima neophodno je ugraditi sadržaje iz istorije, kulture i običaja Vlaha, a takođe potrebno je raditi na stvaranju boljih uslova i pretpostavki za školovanje dece Vlaha.

7. Kroz rad kulturno-prosvetnih centara, kulturno- umetničkih društava, udruženja građana,

kulturnih institucija i ustanova učinićemo napore na negovanju i očuvanju kulture, običaja i duhovnog nasleđa Vlaha.

8. Nacionalni savet uporno će ukazivati na potrebu privredno-ekonomskog obnavljanja i razvoja Istočne Srbije. Poželjna je tešnja i češća komunikacija i prisustvo predstavnika državne vlasti na ovim prostorima. Naša obostrana saradnja i partnerstvo pretpostavka je opšteg boljitka za sve, naravno i Vlahe.

9. Uzimajući u obzir tradicionalno dobru i prijateljsku saradnju između Srbije i Rumunije, takođe prijateljstvo naših naroda, mi Vlasi koji živimo na prostorima Srbije, želimo iskrenu i blisku saradnju sa Rumunima i drugim građanima Rumunije, kao i njihovim institucijama. Vlasi su istinski okrenuti povezivanju naših nacionalnih zajednica i entiteta u cilju učvršćivanja saradnje i prijateljstva između dve države.

10. Kroz naš rad i odnos činićemo sve na očuvanju i negovanju dosadašnjeg vekovnog saglasja zajedničkog življenja Srba i Vlaha u našoj zajedničkoj državi Srbiji, koju Vlasi smatraju svojom domovinskom maticom.

11. U ostvarivanju svojih ciljeva, manjinskih prava i očuvanja svog nacionalnog vlašskog identiteta i posebnosti, u slučaju osporavanja istih, bilo unutar države Srbije, bilo spolja, spremni smo da se obratimo svim evropskim institucijama u čije standarde i norme gledamo i verujemo kao u civilizacijsku vrednost koja će važiti i za nas Vlahe.

Predsednik

Nacionalnog Saveta vlaške nacionalne manjine

Radiša Dragojević